

MVCRX04S05LZ
prvotní identifikátor

Odbor voleb
Oddělení právního a metodického řízení voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-176476-2/OV-2019

Praha 9. prosince 2019

Žádost o poskytnutí informace - vyřízení

Odbor voleb Ministerstva vnitra obdržel dne 8. prosince 2019 prostřednictvím elektronické pošty Váš dotaz (formou žádosti o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) týkající se problematiky existence mandátu člena zastupitelstva obce v souvislosti s tzv. brexitem. Ministerstvo vnitra k dané problematice uvádí následující stanovisko.

Podmínky volitelnosti do zastupitelstva obce jsou stanoveny v ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“). Z tohoto ustanovení vyplývá (ve spojení s definicí voliče ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 volebního zákona), že zvolen do zastupitelstva obce může být i státní občan jiného státu, který v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v této obci, dosáhl věku nejméně 18 let a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv.

Platí, že podmínky volitelnosti musí být plněny po celou dobu výkonu mandátu člena zastupitelstva obce, což lze dovodit z ustanovení § 55 odst. 3 písm. b) volebního zákona, ze kterého plyne, že ztráta některé z podmínek volitelnosti vede k zániku mandátu člena zastupitelstva obce. K zániku mandátu člena zastupitelstva obce z tohoto důvodu však nenastává přímo ze zákona (jako v situacích podle ustanovení § 55 odst. 2 volebního zákona), ale je nutné, aby o zániku mandátu rozhodlo zastupitelstvo příslušné obce, případně ředitel příslušného krajského úřadu (srov. ustanovení § 55 odst. 3 a 4 volebního zákona).

Ve vztahu k existenci mandátu člena zastupitelstva obce nebyla přijata zákonem č 74/2019 Sb., o úpravě některých vztahů v souvislosti s vystoupením

Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie (nabyde účinnosti dnem, kdy pro Spojené království přestanou být použitelné Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie, nevstoupí-li současně v platnost dohoda o podmínkách vystoupení Spojeného království z Evropské unie podle čl. 50 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii) žádná speciální úprava, která by modifikovala výše uvedená pravidla volebního zákona. Tedy ve chvíli, kdy přestane být Spojené království Velké Británie a Severního Irska členem Evropské unie, přestanou občané tohoto státu splňovat podmínku volitelnosti do zastupitelstev obcí, neboť v současné době pouze státní občané členských států Evropské unie splňují podmínku volitelnosti podle ustanovení § 5 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 4 odst. 1 volebního zákona.

Pokud by tedy státní občan Spojeného království Velké Británie a Severního Irska byl členem zastupitelstva obce v České republice, dojde zánikem členství Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v Evropské unii i k naplnění důvodu pro vyslovení zániku mandátu člena zastupitelstva obce u takovéto osoby. Příslušné zastupitelstvo obce by pak mělo postupovat podle ustanovení § 55 odst. 4 volebního zákona a vyslovit zánik mandátu (státní občan Spojeného království Velké Británie a Severního Irska by se proti takovému usnesení zastupitelstva obce mohl bránit u správního soudu žalobou - viz ustanovení § 59 odst. 3 volebního zákona).

Lze doplnit, že zánikem mandátu dojde i k zániku funkcí v zastupitelstvu obce, které jsou od existence mandátu člena zastupitelstva obce odvislé (např. člen rady obce nebo předseda výboru zastupitelstva obce; to však neplatí pro funkci starosty a místostarosty obce, do které může být zastupitelstvem obce zvolen pouze člen zastupitelstva obce, který je státním občanem České republiky, v hlavním městě Praze pak tato podmínka platí i pro „řadové“ členy rady, a to jak hlavního města Prahy, tak městských částí hlavního města Prahy).

Dovolujeme si upozornit, že výše uvedené názory Ministerstva vnitra nejsou právně závazné, neboť právně závazný výklad právních předpisů ve vztahu ke konkrétní skutkové situaci může podávat jen příslušný soud.